

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

35

Fylke:

Troms

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Narvik

Emne:

Ølbygging.

Bygdelag:

Oppskr. av:

Jugvaen elvland

Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1.-4. Bygging av maltøl er uljøent. Jeg har spurt gamle folk, - bl.a. en 87 årig dame her i Dale - som i sin ungdom har vært i tjeneste i herskerhus, men alle opplyser at man fikk ferdig øl fra Tromsø. Og ingen av de gamle som forleesst i bode har vært maltøl.

Serimot laget man enkelte steder en "svaledrikk" som også ble kalt "øl" av sirup eller sukker. Gjæren fikk man hos andre hvis man ikke selv hadde et bekk som for hadde vært brukt til bygging.

Gjæren ble kaldt "elfio" eller "bær. fjo". Under gjæringen så dette gjærkolonier ut som bomullsdotter. Jeg husker at fattige som ikke hadde kreatur selv brukte dette til maten isledemør annen drikk. Partig likte noen det godt til grøst. - Man brukte stinger eller kvarke til å bygge i (også flasker). Partig man for meget risikerte man å få eddik.

5. Tomtkus hjemmebygg har vært brukt i nyere tid. Man satte også øl av sukker og pressgjær. Begge disse

ölsorten bruktes bare til "fyll". ellers brukte man kjønt öl til fest og aldri hjemmebrygget.

Det forannevnte öl av "frö" brukte man som lashedrikk særlig i höga, men det var ikke saaus som brygget det og i yngre tid (20-30 år) var det overhøit slutt med bruket av det.

I yngre tid brukte man å kjøpe humle som man satte til öl brygget av sukker, vann og gjær. Humlen kjøpte man fra Tromsø.

Brennefallet ble kastet, eller man ga det til kyrne.

De her nevnte ölsorten var ferdige når de "klärna" (ägsän klärna)

De som lengst lev med det nevnte frööl var en gammel svenske Fratts Pundurann og en gammel kone födt i Furland - Kaisa Steinägärvi. Da hjemmebrenningen begynte i forbrudstiden (hun var da knapst 80 år) lærte hun pek å brenne brennevin. Hun fortalte at hun i sin ungdom i Furland hadde brenst pås hjemmegården, det var mange som forsökte sig, men de fikk det ikke til för hun fortalte om hvordan det skulde gjøres. - Hun hettes vanlig kloaka Kaisa efter mannen som dödte lange för henne (Kloaka Pekka)

2227